

Beslutningsforslag nr. B 189. Fremsat den 18. april 2001 af Jens Rohde (V), Ester Larsen (V), Kim Andersen (V), Kristian Jensen (V), Brian Mikkelsen (KF), Flemming Hansen (KF), Poul Nødgaard (DF), Tove Videbæk (KRF) og Kim Behnke (UP)

Forslag til folketingsbeslutning

om at skabe bedre sendeforhold for lokalradioer og etablere to fuldt landsdækkende 5. og 6. radiokanaler

Med det formål at skabe frekvensmæssig mulighed for at styrke lokalradioernes sendeforhold i Danmark samt åbne mulighed for to landsdækkende radiokanaler pålægges regeringen følgende initiativer inden udgangen af 2001:

- Der gennemføres en uafhængig undersøgelse af frekvensfordelingen i Danmark, gerne med bistand fra udlandet.
- Formålet med frekvenskortlægningen er at skabe plads for to nye landsdækkende radiokanaler (en 5. og 6. radiokanal) samt åbne op for, at flest mulige lokalradioer kan sende med mindst 160 W, men også med større styrke, hvor det er muligt.
- Der gennemføres en undersøgelse af, hvilke muligheder det vil give, og hvilke konsekvenser det vil få, hvis princippet om separate frekvensmuligheder i den enkelte kommune - på alle frekvenser, der sender med 160 W eller derover - opgives.
- Kommercielle lokalradioer gives tilladelse til at samsende alle programtyper med det formål at styrke sende- og programforholdene for lokalradioer samt åbne for den 5. og 6. landsdækkende radiokanal.

Bemærkninger til forslaget

Forslagsstillerne er af den opfattelse, at der er behov for en undersøgelse af mulighederne for ny frekvensfordeling på det danske FM-bånd.

For det første har tildelingen af den fjerde landsdækkende radiokanal til Danmarks Radio cementeret statens monopol på landsdækkende radio, idet der med det nuværende frekvenslandkort ikke kan etableres en fuldt ud landsdækkende femte kanal. Forslagsstillerne ønsker dette monopol brudt. Det er meget vigtigt, at den danske frekvensfordeling bliver udsat for et kritisk eftersyn. Derfor må uafhængige folk gennemgå det danske frekvensnet og komme med forslag til en helt ny fordeling. Det er sket i en række andre lande, f.eks. Sverige og Holland, med nye radiomuligheder til følge. En udenlandsk undersøgelse kan blive en vigtig inspiration for vores egen Telestyrelse.

For det andet har strukturerne på lokalradioområdet ændret sig drastisk siden 1980'erne, hvor kriterierne for frekvensfordelingen blev fastlagt. Der er ingen kommercielle lokalradioer, der kan klare sig i konkurrencen ved kun at sende i en enkelt kommune. I dag sender næsten alle lokalradioer over langt større geografiske områder til glæde for mange lyttere. På grund af princippet om separate frekvensmuligheder i hver kommune i Danmark tvinges disse radiostationer til at benytte sig af mange frekvenser med en beskedent sendestyrke på 160 W. Hvis frekvensfordelingen tillader, at en lokalradio kan sende med 3 kW eller 10 kW, så skal det naturligvis tillades. Danmarks Radio sender til sammenligning med 60.000 W, så der er ingen risiko for, at lokalradioerne vil »overdøve« DR. Det er u hensigtsmæssigt for radiostationerne, der dels må markedsføre en lang række frekvenser, dels må leve med stærkt svingende sendekvalitet. Det er ligeledes u hensigtsmæssigt for lytterne, at de skal skifte frekvens flere gange, når de flytter sig i f.eks. bil over større områder. Moderne bilradioer med RDS-system finder selv det bedste signal og dermed frekvens på den radiostation, som modtageren er indstillet på, men da de fleste biler kører på motorvejene, og da lokalradioerne typisk er i byområderne, kan selv RDS-radioer have problemer med at fastholde andre radiostatio-

ner end Danmarks Radio. Vejdirektoratet har altid afvist at tillade opstilling af skilte med lokalradioernes frekvenser, som det ellers kendes fra Tyskland, og nu er Vejdirektoratet begyndt at nedtage skiltene med DR-frekvenser. Radiolytterne er derfor henvist til selv at lede efter radiostationerne. Med svage sendestyrker bliver dette meget besværligt. Derfor er der grund til at tillade en så høj sendestyrke, som frekvensfordelingen tillader.

Når forslaget indeholder ønske om tilladelse for kommercielle stationer til samsending af alle programtyper, skal dette ses i en konkurrencesammenhæng. Et stærkt programsamarbejde mellem radiostationerne er vigtigt for at kunne klare sig i konkurrencen med flere landsdækkende kanaler. I dag må lokalradioer samsende nyheder, men ikke musik. Det er ulogisk, da musik lyder ens uafhængigt af, om det sendes fra Frederikshavn eller Viborg. De lokale nyheder er derimod vigtige for en lokalradios identitet. Adgangen til at samsende f.eks. koncerter, hitlister og andre populære programmer kan være med til at styrke lokalradioerne, både gennem øgede reklameindtægter og ved at begrænse udgifterne. Skal det gøres muligt med en 5. og en 6. landsdækkende radio, vil kravet om samsending også være nødvendigt.

Det er forslagsstillernes opfattelse, at udgangspunktet for en ny frekvensfordeling skal være fastholdelse af kommuneprincippet på alle frekvenser på under 160 W til sikring af bl.a. lokale græsrodsstationer. Herudover bør frekvensstyrkerne justeres i forhold til de eksisterende radiostationers naturlige sendeområde i dag. Dette vil rydde op i frekvenslandkortet og give plads til nye frekvenser, der skal sammenstykes til nye landsdækkende kanaler. I forbindelse med en ny frekvensfordeling bør teknikker som SFN (single frequency networking) samt retningsbestemt sendeafskærmning indgå og afprøves. SFN, som muliggør, at man sender på samme frekvens over et større område fra flere sendere, vil kunne medføre interferens (forstyrrelser i radiobølger) i de områder, hvor to senderes signaler møder hinanden, men med hensigtsmæssige senderplaceringer vil man kunne »placere« disse in-

terferensområder i tyndt eller ubefolkede områder som f.eks. på store markarealer eller over vand. Både i Sverige og Norge har man opdelt frekvensbåndet således, at lokalradioer ligger i den øverste del af båndet og statsradiofonierne ligger i den nederste del af frekvensbåndet. Det giver en nemmere adgang til radioen for lytterne, men er ikke nødvendigvis løsningen i Danmark, da vi også skal tage hensyn til frekvensoverlapping i forhold til nabolande. I USA har en typisk større by op imod 50 forskellige FM-stereoradiostationer fordelt på det samme FM-bånd, som vi kender. Når det er muligt i USA, er det også muligt at få plads til langt mere radio i den danske anvendelse af FM-båndet.

Undersøgelser i andre europæiske lande har sandsynliggjort, at det er muligt at udnytte frekvensbåndet bedre, end det sker i dag, og det tilmed i lande, hvor frekvensbåndet er langt mere tætpakket end i Danmark. Som følge af disse undersøgelser pågår der i øjeblikket intense nabolandsforhandlinger om frekvensressourcer. Det er forslagsstillernes opfattelse, at Danmark skal sætte sig nogle klare mål om flere frekvensressourcer og indgå aktivt i disse forhandlinger, således at Danmark ikke bliver sat tilbage i det internationale spil om frekvenser. Det kræver, at Danmark går offensivt til værks.

Skriftlig fremsættelse

Jens Rohde (V):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om at skabe bedre sendeforhold for lokalradioer og etablere to fuldt landsdækkende 5. og 6. radiokanaler.

(Beslutningsforslag nr. B 189).

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.